

Załącznik
do Zarządzenia Nr 25/2023
Wójta Gminy Borzechów
z dnia 31 maja 2023 r.

RAPORT

O STANIE GMINY

BORZECHÓW

za 2022 rok

I. WSTĘP

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.). Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Borzechów w roku 2022, w tym w szczególności realizację polityk, programów i strategii oraz uchwał Rady Gminy.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Obszar i podział administracyjny

Gmina Borzechów zajmuje obszar 6746,5 ha. Jest jedną z najmniejszych gmin w powiecie lubelskim, a także w województwie lubelskim.

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 5965 ha, co stanowi ponad 88,4 % powierzchni. 644 ha zajmują lasy, co przekłada się na niski wskaźnik lesistości terenu Gminy (poniżej 10%).

W skład Gminy wchodzi 21 miejscowości: Białawoda, Borzechów, Borzechów-Kolonia, Dąbrowa, Dobrowola, Grabówka, Kaźmierów, Kępa, Kępa Borzechowska, Kępa-Kolonia, Kłodnica Dolna, Kłodnica Górna, Ludwinów, Łączki-Pawłówek, Łopiennik, Majdan Borzechowski, Majdan Radliński, Majdan Skrzywiecki, Osina, Ryczydół i Zakęcie. Tworzą one 19 sołectw.

2. Ludność

Tab. Nr 1: Liczba stałych mieszkańców Gminy Borzechów wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

Lp.	Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Razem
1.	BIAŁAWODA	28	26	54
2.	BORZECHÓW	220	204	424
3.	BORZECHÓW-KOLONIA	185	173	358
4.	DĄBROWA	59	49	108
5.	DOBROWOLA	67	50	117
6.	GRABÓWKA	45	37	82
7.	KAŹMIERÓW	47	49	96
8.	KĘPA	106	103	209
9.	KĘPA BORZECHOWSKA	91	98	189
10.	KĘPA-KOLONIA	155	153	308
11.	KŁODNICA DOLNA	192	191	383
12.	KŁODNICA GÓRNA	139	127	266
13.	LUDWINÓW	101	122	223
14.	ŁĄCZKI-PAWŁÓWEK	70	66	136
15.	ŁOPIENNIK	148	146	294
16.	MAJDAN BORZECHOWSKI	36	54	90
17.	MAJDAN RADLIŃSKI	59	60	119
18.	MAJDAN SKRZYWIECKI	68	79	147
19.	OSINA	56	45	101
20.	RYCZYDÓŁ	31	21	52
21.	ZAKĘCIE	19	16	35
	OGÓLEM	1922	1869	3791

Na dzień 31 grudnia 2022 roku teren Gminy zamieszkiwało 3791 osób. W ciągu ostatniego roku liczba ludności zmniejszyła się o 8 osób. Utrzymuje się tendencja spadkowa liczby mieszkańców Gminy, jednak wskaźnik ujemnego przyrostu naturalnego zmniejszył się do 0,21 % . W ciągu roku urodziło się tylko 29 dzieci (o 10 mniej niż w roku poprzednim), w tym 11 dziewczynek i 18 chłopców. W tym okresie zmarło 41 osób, w tym 28 kobiet i 13 mężczyzn. W związek małżeński wstąpiło 40 mieszkańców, przy czym na terenie Gminy zostało zawartych 12 związków małżeńskich.

Gęstość zaludnienia w Gminie Borzechów wynosi niewiele ponad 56 osób na 1 km².

Największa liczba ludności zamieszkuje w miejscowościach: Borzechów (424 osoby), Kłodnica Dolna (383 osoby), Borzechów-Kolonia (358 osób), Kępa-Kolonia (308 osób) i Łopiennik (294 osób)..

Wśród mieszkańców Gminy minimalną przewagę liczebną posiadają kobiety, które stanowią 50,70% ogólnej liczby ludności Gminy. Proporcje między liczbą mężczyzn a liczbą kobiet wykazują nieznaczne różnice w poszczególnych miejscowościach. Niewielkie dysproporcje między liczbą kobiet i mężczyzn występują również w poszczególnych grupach wiekowych, co ilustruje tabela Nr 2.

Tab. Nr 2: Struktura ludności wg wieku - stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

	do 18 lat	18 – 65 lat	powyżej 65 lat
Kobiety	381	1180	377
Mężczyźni	413	1192	248
OGÓLEM	794	2372	625

3. Gminne jednostki organizacyjne:

- Urząd Gminy Borzechów
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Rasławskiego w Borzechowie
- Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskości w Kłodnicy Dolnej
- Przedszkole w Borzechowie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Borzechowie – samorządowa instytucja kultury.

III. GOSPODARKA FINANSOWA GMINY

• Budżet Gminy i prognoza finansowa

Budżet Gminy Borzechów na rok 2022 został przyjęty uchwałą Nr XXIV/164/21 Rady Gminy Borzechów z dnia 30 grudnia 2021 roku. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały siedmioma uchwałami Rady Gminy oraz dwunastoma zarządzeniami Wójta Gminy Borzechów.

Budżet Gminy na 2022 rok zakładał dochody w kwocie 28 085 070,29 zł oraz wydatki w kwocie 27 839 270,04 zł.

Wykonanie dochodów Gminy Borzechów na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosło ogółem 27 715 577,09 zł, co stanowi 98,68 % planu, z tego dochody bieżące wyniosły 23 965 176,69 zł i dochody majątkowe 3 750 400,40 zł. Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosło ogółem 25 528 340,72 zł co stanowi 96,99 %, z tego wydatki bieżące 19 345 518,42 zł i wydatki majątkowe 6 182 822,30 zł.

- Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły - 7 310,88 zł.
- Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły - 6 733,93 zł.

W budżecie Gminy w 2022 roku nie zostały wyodrębnione środki na fundusz sołecki. Nie realizowano żadnego przedsięwzięcia w ramach partnerstwa publiczno-prawnego.

Gmina Borzechów w 2022 r. realizowała następujące zadania z udziałem środków unijnych: „Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Łączki – Pawłówek”, „Utworzenie nowego oddziału przedszkolnego w Przedszkolu w Borzechowie”, „BORZECHÓW BEZ BARIER” w ramach programu PFRON „Dostępny samorząd – granty”, „Cyfrowa Gmina”. Gmina była również beneficjentem projektu pod nazwą „Poznaj Polskę” oraz „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Realizatorem projektów były szkoły podstawowe z terenu gminy. Gmina przystąpiła również do programu „Czyste powietrze” oraz skorzystała ze środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych – przebudowa dróg gminnych.

Wieloletnia prognoza finansowa obowiązująca w 2022 roku została przyjęta uchwałą Nr XXIV/163/21 Rady Gminy z dnia 30 grudnia 2021 r. W trakcie roku Rada Gminy wprowadziła do prognozy osiem zmian.

Prognoza obowiązuje do 2030 roku. Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Borzechów na lata 2022-2030 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.)

W wieloletniej prognozie finansowej w 2022 roku zaplanowano przedsięwzięcia inwestycyjne z udziałem środków UE.

Szczegółowe sprawozdanie Wójta Gminy Borzechów za rok 2022 z dnia 31 marca 2023 roku z wykonania budżetu Gminy Borzechów i informacji o stanie mienia Gminy Borzechów opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Borzechów (BIP) pod adresem <https://borzechow.e-biuletyn.pl>.

• **Informacja o stanie mienia komunalnego**

Gmina Borzechów jest właścicielem 46 działek o łącznej powierzchni 5,9017 ha. Gmina jest również właścicielem dróg gminnych o powierzchni 55,332 m².

Ponadto Gmina jest właścicielem następujących nieruchomości:

- cztery ujęcia zbiorowe wody: Ludwinów, Łączki-Pawłówek, Borzechów i Kaźmierów. Ujęcia wraz z sieciami magistralnymi o łącznej długość ok. 63 km oraz przyłączami wodnymi w ilości 1198 szt. pozostają w użytkowaniu Zakładu Budowy i Eksploatacji Wiejskich Urządzeń Komunalnych w Bełżycach.

- obiekty użyteczności publicznej:

- budynek administracyjny Urzędu Gminy z budynkiem gospodarczym
- budynek komunalny w Borzechowie
- budynek Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Borzechowie
- budynek Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej
- budynek świetlicy w Kaźmierowie.

Wartość mienia na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiła łącznie 15 473 883,61 zł, z tego :

- grunty	-	588.155,63 zł
- budynki i lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	-	14 445 801,95 zł
- zestawy komputerowe	-	281.336,82 zł
- urządzenia techniczne	-	80 149,22 zł
- środki transportu	-	24 740,00 zł
- inne środki trwałe	-	53 699,99 zł.

IV. REALIZACJA STRATEGII, POLITYK I PROGRAMÓW

A. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Borzechów

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Borzechów była opracowana na lata 2015-2020. Wyznaczała ona cele i kierunki rozwoju Gminy w zakresie: gospodarczym, społecznym, środowiskowym i technicznym.

W 2022 roku, mimo przekroczenia progu czasowego obowiązywania Strategii, kontynuowano główne kierunki rozwoju określone w tym dokumencie.

DROGOWNICTWO

Infrastruktura drogowa to priorytet wśród zadań inwestycyjnych Gminy. W 2022 roku przebudowano ponad 15 km dróg gminnych o nawierzchni asfaltowej.

Wśród zrealizowanych zadań były:

- przebudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Borzechów, w miejscowościach Kępa, Kłodnica Dolna, Kłodnica Górna, Dobrowola, Łączki-Pawłówek, Białawoda, Łopiennik, Borzechów, Majdan Skrzywiecki i Kaźmierów o łącznej długości ponad 15 km oraz przebudowa parkingów w Borzechowie i Kłodnicy Dolnej. Zadanie zostało zrealizowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”, przy czym wysokość dofinansowania do inwestycji z Rządowego Funduszu PŁ wyniosła: 3 750 400,40 zł. Wartość całej inwestycji wyniosła 3 947 789,89 zł.
- remont dróg gminnych - dostawa wraz z rozłożeniem za pomocą równiarki kruszywa łamanego o frakcji 0-32 mm w ilości 1 800 ton.

Gmina udzieliła również pomocy finansowej na zadania z zakresu drogownictwa realizowane przez Powiat Lubelski, w tym na:

- przebudowę drogi powiatowej Kłodnica Górna – Osina – Sobieszczyca.
- budowę chodników w ciągu dróg powiatowych: Kłodnica Dolna – Kłodnica Górna oraz w Kępie (łącznie ok.0,4 km).

OŚWIATA, SPORT, REKREACJA, SŁUŻBA ZDROWIA

- Przebudowa infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej w Borzechowie. Zadanie realizowane jest w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”. Zadanie jest w trakcie realizacji, a umowny termin zakończenia inwestycji przypada na dzień 8 sierpnia 2023 r. Całkowita wartość inwestycji wynosi 2 952 000 zł, natomiast wartość dofinansowania do inwestycji z Rządowego Funduszu „Polski Ład” wynosi 2 804 400 zł. W 2022 r. wykonano część prac związanych z budową w tym: roboty demontażowe trybun i nawierzchni boisk oraz roboty ziemne.
- Opracowanie kompleksowej dokumentacji dotyczącej wykonania wielobranżowego projektu budowlanego dla zadania pn. „Przebudowa i rozbudowa budynku Urzędu Gminy w Borzechowie”.
- Remont i dostosowanie sali zajęciowej dla uczniów z dysfunkcjami w budynku Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej.
- Dostawa, wdrożenie i integracja systemów informatycznych dla Gminy Borzechów w ramach projektu „Cyfrowa Gmina”.

GOSPODARKA KOMUNALNA, OCHRONA ŚRODOWISKA

- Dofinansowywanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
- Udzielenie dotacji na odnawialne źródła energii (piece, panele słoneczne i fotowoltaiczne)
- Niwelacja terenu, dokonanie nasadzeń roślin przy budynku komunalnym w Borzechowie.
- Niwelacja terenu i przygotowanie placu pod utworzenie miejsca spoczynkowego przy szlaku rowerowym w Borzechowie (zadanie realizowane wspólnie z LGD „Kraina wokół Lublina”.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

- Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej modernizacji budynku OSP Kępa-Kolonia w zakresie ogrzewania i części socjalnej.
- Modernizacja świetlicy wiejskiej w budynku strażnicy OSP w Łączkach – Pawłówk.
- Zakup samochodu typu lekkiego dla jednostki OSP w Borzechowie.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Lubelskiemu na funkcjonowanie lokalnego transportu zbiorowego na trasie:

- Białawoda – Borzechów – Bełżyce
- Bełżyce – Łączki – Niedzwica Duża.

B. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzechów oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzechów

Gmina Borzechów objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w 100% powierzchni Gminy. Plan został zatwierdzony uchwałą Nr XIV/86/2000 Rady Gminy Borzechów z dnia 29 sierpnia 2000 r. (ogł. w Dz. U. Woj. Lub. Nr 70, poz. 841 z 2000 r.) i był zmieniany w późniejszych latach.

Gmina posiada także Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzechów przyjęte uchwałą Nr X/65/99 Rady Gminy Borzechów z dnia 28 grudnia 1999 r., z późn. zmianami.

W 2022 roku przeprowadzona została analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Borzechów w celu oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Borzechów, którą Rada Gminy zatwierdziła uchwałą Nr XXVI/179/22 z dnia 28 kwietnia 2022 r. .

W 2022 roku weszła w życie uchwała o zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do jednej działki położonej w miejscowości Borzechów. Zmiana dotyczyła przeznaczenia gruntów pod tereny usług publicznych.

C. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Borzechów na lata 2014 – 2032

Program został przyjęty uchwałą Nr XXXIV/199/14 Rady Gminy Borzechów z dnia 07 listopada 2014 r. Celem Planu jest oczyszczenie terenu Gminy z azbestu poprzez stopniową jego utylizację, która będzie skutkować wyeliminowaniem negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska.

W 2022 r. z uwagi na brak środków finansowych nie prowadzono naboru wniosków na odbiór i utylizację eternitu zawierającego azbest.

D. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Borzechów

Uchwałą Nr XIII/86/16 Rada Gminy Borzechów z dnia 18 maja 2016 r. przyjęła plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Borzechów, który przewiduje:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 %,
- zwiększenie udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20 %,
- redukcję zużycia energii pierwotnej o 20 %.

W 2022 r. w Borzechowie, na budynku strażnicy OSP, zamontowano miernik zanieczyszczenia powietrza pyłem PM 10, zakupiony w ramach programu „Czyste Powietrze”. Również na budynkach obydwu szkół podstawowych umieszczono czujniki i tablice LED do pomiaru zanieczyszczenia powietrza.

W ciągu roku nie odnotowano przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza pyłem PM 10. Porównując wyniki pomiarów obserwuje się nieznacznie wyższe stężenie pyłów w rejonie Borzechowa niż w rejonie Kłodnicy.

W roku 2022 nie odnotowano także przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu drogowego. Wiąże się to z faktem, że Gmina nie posiada na swoim terenie dróg krajowych, wojewódzkich ani dróg szybkiego ruchu.

Na terenie Gminy brak też zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska. Gmina ma charakter rolniczy. Największe zakłady to: Przedsiębiorstwo „IGORD” – Jerzy Podgórski, piekarnia w Borzechowie, stacja paliw w Kłodnicy Dolnej oraz sklepy handlowe. Skala produkcji w tych zakładach jest stosunkowo niewielka.

Gmina nie posiada informacji o emisji zanieczyszczeń gazowych takich jak: dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla i dwutlenek węgla.

E. Gospodarka odpadami komunalnymi

Gmina Borzechów własnym staraniem prowadzi działania związane z gospodarką odpadami komunalnymi. Na 2022 rok Gmina zawarła roczną umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z firmą wyłonioną w postępowaniu przetargowym.

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęte były nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości niezamieszkałe.

Opłata miesięczna, naliczana była od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość. Natomiast w przypadku nieruchomości niezamieszkałej miesięczna opłata wnoszona była od zadeklarowanej ilości pojemników i worków.

Z pobieranych opłat Gmina pokrywała koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, który obejmuje koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Od stycznia 2022 roku Gmina wprowadziła zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. Wprowadziła również ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Na terenie Gminy w 2022 roku odebrano od mieszkańców 576,15 ton odpadów. Statystycznie na 1 osobę przypadało:

- 90,04 kg odpadów zmieszanych,
- 43,96 kg odpadów segregowanych,
- 45,32 kg odpadów dostarczonych do PSZOK-u.

Na 1 mieszkańca średnio przypadało ogółem 179,32 kg odpadów, co stanowi spadek o 1,38 kg/os. względem roku poprzedniego.

Za 2022 rok Gmina osiągnęła wymagane poziomy recyklingu odpadów.

F. Inne działania w zakresie ochrony środowiska

1. Gospodarka wodno-ściekowa

Urząd Gminy prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych na nieczystości, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na terenie Gminy znajdowało się:

- 133 przydomowych oczyszczalni ścieków
- 985 zbiorników bezodpływowych (szamb).

W 2022 roku oddano do użytku 14 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków, których budowa była dofinansowana z budżetu Gminy (dotacje celowe na podstawie uchwały Nr XVIII/112/16 Rady Gminy Borzechów określającej zasady i tryb udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków).

Jesienią 2022 r. Rada Gminy wprowadziła nowe uregulowania w zakresie wysokości dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, podwyższając ją do kwoty 8 tys. zł, a następnie do 12 tys. zł. – uchwała Nr XXX/201/22 z dnia 10 listopada 2022 r.

2. Proekologiczne źródła ciepła

Gmina udzieliła 29 dotacji na zakup i montaż proekologicznych źródeł ciepła i urządzeń odnawialnych źródeł energii, w tym na:

- 9 układów fotowoltaicznych
- 9 zestawów solarnych do podgrzewania wody
- 9 pieców gazowych do ogrzewania mieszkań
- 1 kocioł gazowy
- 1 piec zasilany prądem elektrycznym..

Dotacje udzielane były w oparciu o zapisy uchwały Nr XXX/190/18 Rady Gminy w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy na realizację zadań polegających na instalacji proekologicznych źródeł ciepła i urządzeń odnawialnych źródeł energii w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Borzechów, zmienionej w 2020 r. uchwałą Nr XIII/84/20.

3. Oczyszczanie terenu

Gmina utrzymuje 67,8 km dróg gminnych.

Utrzymanie dróg, ulic, 11 placów zabaw i 29 przystanków komunikacji publicznej w okresie letnim obejmuje:

- oczyszczanie ulic, chodników, przystanków i placów zabaw,
- koszenie poboczy, pasów zieleni wraz ze zbieraniem trawy,
- zbieranie i wywożenie odpadów zgromadzonych w rowach i koszach ulicznych,
- malowanie i konserwowanie ławek ustawionych przy chodnikach.

Zakres prac wykonywanych w okresie zimowym obejmuje:

- odśnieżanie ulic oraz podległych chodników i przystanków,
- zwalczanie gołolędy, lodowicy i śliskości pośniegowej,
- opróżnianie koszy ulicznych.

4. Utrzymanie zieleni

Prace związane z utrzymaniem terenów zieleni obejmowały następujące czynności:

- utrzymywanie klombów i rabat,
- dokonywanie nasadzeń krzewów i kwiatów na klombach i rabatach,
- pielęgnacja żywopłotów,
- utrzymanie ławek i koszy przydrożnych w estetycznym wyglądzie.

5. Realizacja programu „Czyste Powietrze”

Na podstawie zawartego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie Gmina realizuje program „**Czyste powietrze**”, który ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W ramach warunków porozumienia w siedzibie Urzędu Gminy funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny, którego zadaniem jest m.in.:

- udzielanie informacji o Programie osobom zainteresowanym
- wsparcie mieszkańców w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie oraz pomoc przy rozliczaniu przyznanego dofinansowania i wypełnianiu wniosków o płatność
- podejmowanie działań mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści z udziału w Programie
- prowadzenie działań propagujących Program.

W 2022 roku za pośrednictwem Urzędu Gminy, przy pomocy pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie został przekazany 1 wniosek o dofinansowanie inwestycji ze środków Programu oraz 2 wnioski o płatność.

5/ Wprowadzanie danych o źródłach ciepła i źródłach spalania paliw do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków

Od 1 lipca 2021 r. właściciele lub zarządcy budynku lub lokalu mieszkalnego mają obowiązek złożyć deklarację dotyczącą źródeł ciepła i źródeł spalania paliw do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Celem stworzenia CEEB, jest poprawa jakości powietrza, walka ze smogiem i pomoc w wymianie tzw.: "kopciuchów". Centralna Baza Emisyjności Budynków to ewidencja, w której znajdują się informacje dotyczące źródeł ogrzewania budynków. Dla nowego źródła ciepła, które zostają uruchomione, deklarację należy niezwłocznie, w terminie 14 dni od dnia jego uruchomienia. Deklaracje takie składane są w formie elektronicznej bezpośrednio do CEEB lub w formie papierowej do właściwego Urzędu Gminy. Na chwilę obecną raport pobrany z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, wskazuje złożenie ogółem 1208 deklaracji z terenu Gminy Borchów.

G. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Borzechów

Program ma na celu zapobieganie bezdomności zwierząt poprzez zapewnienie im miejsca w schronisku oraz opieki weterynaryjnej, a także zmniejszenie populacji zwierząt bezdomnych.

Na realizację zadań określonych w Programie w 2022 roku wydzielono w budżecie Gminy kwotę 32 000 zł. Środki te przeznaczono na: opłatę za zapewnienie miejsca w schronisku dla bezdomnych zwierząt, sterylizację, kastrację i uspienie ślepych miotów oraz na dożywianie bezdomnych zwierząt.

H. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnień Behavioralnych na lata 2022-2025

Program został zatwierdzony przez Radę Gminy Borzechów uchwałą Nr XXV/175/22 z dnia 9 marca 2022 r. Zastąpił on jednoroczny Program przyjęty przez Radę Gminy w dniu 30 grudnia 2021 r. uchwałą Nr XXIV/167/21.

Na realizację Programu wydatkowano w 2022 roku kwotę 58312 zł. Były to środki pochodzące z opłat na zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach Programu sfinansowano następujące zadania:

- uzyskanie specjalistycznych opinii (psychiatra, psycholog) w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego
- opłata kosztów sądowych za złożenie wniosków do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich
- zakup programów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych, z podziałem na grupy wiekowe
- zakup książek, literatury fachowej i profilaktycznej
- zakup sprzętu sportowego i pomocy dydaktycznych dla szkół i przedszkola
- przewóz dzieci i młodzieży na treningi i zawody sportowe
- wypłata wynagrodzenia dla członków GK RPA.

Jednym z podstawowych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych było podejmowanie działań w zakresie kierowania na leczenie odwykowe. Zgodnie z ustawą o wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi leczenie odwykowe jest dobrowolne. Jednak w przypadkach kiedy osoba nadużywa alkoholu, powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizuje nieletnich, uchyla się od pracy lub systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich może wydać postanowienie o obowiązku poddania się tej osoby leczeniu odwykowemu. Postępowanie w tej sprawie Sąd wszczyna na wniosek prokuratora lub gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 2022 roku do Gminnej Komisji wpłynęło 6 wniosków: 5 od członków rodzin osób nadużywających alkoholu oraz 1 od Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Kraśniku. Komisja przesłuchała 3 osoby podejrzanych o nadużywanie alkoholu oraz 5 świadków. Po przeprowadzeniu postępowania 5 spraw przekazano do Sądu Rejonowego

Wydział Rodzinny i Nieletnich w Kraśniku. Jedno postępowanie jest w toku, na etapie lekarzy orzeczników.

Gminna Komisja odbyła wizytację w 12 punktach sprzedaży napojów alkoholowych, sprawdzając przestrzeganie przez sprzedawców przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

I. Program współpracy Gminy Borzechów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok

Program został przyjęty uchwałą Nr XXIII/159/21 Rady Gminy Borzechów z dnia 25 listopada 2021 r. Głównym celem Programu współpracy było zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy poprzez realizację zadań publicznych Gminy we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przyjęcie Programu współpracy poprzedzone było konsultacjami z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie Gminy Borzechów.

Na terenie Gminy Borzechów na koniec 2022 roku zarejestrowane były 23 organizacje pozarządowe, w tym:

- 11 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej
- 2 stowarzyszenia zwykłe
- 1 klub sportowy (działający w formie stowarzyszenia)
- 9 Kół Gospodyń Wiejskich.

Organizacje stają się nie tylko wykonawcami zadań, lecz coraz częściej ich inicjatorem.

Na dofinansowanie realizacji zadań publicznych ujętych w Programie wydatkowano z budżetu Gminy kwotę 92 500 zł. W 2022 r. Gmina Borzechów zlecała realizację zadań na podstawie umowy, z zastosowaniem: trybu konkursowego oraz trybu pozakonkursowego (tzw. „małe granty”).

1/ W drodze otwartego konkursu ofert Gmina zleciła realizację zadania „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2022 roku”. Jego realizatorem był Gminny Klub Sportowy „PERŁA” Borzechów. W ramach tego zadania podejmowane były następujące działania:

- organizacja szkolenia sportowego w sekcji piłki nożnej dla drużyn seniorów i drużyn młodzieżowych
- współorganizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych
- udział w rozgrywkach międzyklubowych poza Gminą.

Na realizację tego działania Gmina przekazała kwotę 70.000 zł.

2/ W trybie tzw. małych grantów (z pominięciem otwartego konkursu ofert) przyznano 10 dotacji w łącznej kwocie 22.500 zł na realizację następujących zadań:

w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

- Strażacki Piknik Odpustowy - OSP w Kłodnicy
- Koncert kapeli DREWUTNIA - Stowarzyszenie „Centrum Artystyczne w Remizie”
- Spektakl „Ciemna Woda” - Stowarzyszenie „Centrum Artystyczne w Remizie”
- Kabaret Starszych Pań i Panów - Stowarzyszenie „Centrum Artystyczne w Remizie”

W zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

- „Powitanie lata” - KGW „FIKU-MIKU” w Łopienniku
- „Wspierający piknik - sierpień 2022” - KGW „Z przytupem” w Ryczdole
- „Święto dożynkowe - sierpień 2022” - KGW „Dobrowianki” w Dobrowoli
- „Warsztaty kulinarne - popularyzacja KGW” - KGW „Pszczołki” w Kłodnicy Górnej
- „Od pieroga do Fast fooda - warsztaty kulinarne” - KGW „Działaczki z Kępskiej Paczki w Kępie
- „Kulinarne smaki regionu” - KGW w Kłodnicy Dolnej.

- 3/ Oprócz udzielania pomocy finansowej w postaci dotacji na realizację zadań publicznych prowadzono też współpracę pozafinansową z organizacjami pozarządowymi, w tym:
- zamieszczanie na stronie internetowej Urzędu Gminy Borzechów zapowiedzi wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe, a także publikowano relacje z ich przeprowadzenia,
  - promocja działalności organizacji pozarządowych w lokalnej gazecie,
  - udzielanie pomocy merytorycznej i technicznej w związku z realizacją przez organizacje pozarządowe zadań publicznych,
  - przekazywanie informacji organizacjom pozarządowym o planowanych szkoleniach, organizowanych przez różne instytucje,
  - współdziałanie w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł niż budżet Gminy Borzechów.

V. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW W ZAKRESIE OPIEKI SPOŁECZNEJ

Polityka społeczna Gminy ma na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Jedną z podstawowych dziedzin w tym zakresie jest pomoc społeczna.

Pomoc społeczna udzielana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz aktów wykonawczych do ustawy.

Liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Borzechowie w podziale na wiek i płeć w 2022 roku.

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	38	14	24
Produkcyjny	15	7	8
Poprodukcyjny	10	4	6

Źródło: Dane GOPS w Borzechowie

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2022 roku było 126 osób.

W ramach pomocy społecznej świadczone są:

- świadczenia materialne: zasiłki stałe (9), zasiłki okresowe (6), zasiłki celowe pieniężne (12),
- świadczenia w naturze, np. opał, posiłki, artykuły żywnościowe,
- praca socjalna,
- działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- interwencje w rodzinach, w których występują dysfunkcje.

Powody udzielania pomocy rodzinom w 2022 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN
Ubóstwa	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6
W tym (z wiersza 4): potrzeba ochrony macierzyństwa	4
Bezrobocie	13
Niepełnosprawność	8
Długotrwała lub ciężka choroba	13
Bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	20
W tym (z wiersza 9); rodziny niepełne	2
rodziny wielodzietne	5
Alkoholizm	7
Zdarzenie losowe	1

Źródło: Dane GOPS w Borzechowie

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2022 roku zostały przyznane świadczenia:

	Rodzaj świadczenia	Ilość rodzin/ świadczeniobiorców
1.	Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	115
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	67
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	5
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	50
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „becikowe”	16
6.	Zasiłek dla opiekuna	3
7.	Świadczenie rodzicielskie	5
8.	Fundusz alimentacyjny	10

Źródło: Dane GOPS w Borzechowie

Świadczenie wychowawcze (Program Rodzina 500+)

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci od lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia bez względu na dochód uzyskiwany w rodzinie. Prawo do świadczenia wychowawczego zostało ustalone na okres od 01 czerwca 2021 r. do dnia 31 maja 2022 r. Pierwsze półrocze 2022 roku było ostatnim okresem, w którym świadczenie wychowawcze było realizowane przez ośrodki pomocy społecznej. W okresie GOPS w Borzechowie wypłacał świadczenie wychowawcze tzw. „500+” dla 398 rodzin, w tym 646 dzieci.

W 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie realizował następujące strategie i programy:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2028

Strategia została przyjęta uchwałą Nr XX/146/21 Rady Gminy Borzechów z dnia 30 czerwca 2021 r.

Program Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borzechów to spójna koncepcja rozwojowa Gminy w perspektywie długotrwałych relacji i współpracy. Wypracowana w drodze konsensusu stała się dokumentem rzeczywistych dążeń, poprzez przyjęte i realizowane cele strategiczne. Misją Strategii jest podniesienie poziomu życia ludności do standardów europejskich przez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych. Natomiast głównymi priorytetami (celami szczegółowymi) działań są:

1. wyrównywanie szans życiowych osób starszych i niepełnosprawnych,
2. wsparcie rodzin (opieka nad dzieckiem i rodziną),
3. ograniczanie skali bezrobocia oraz negatywnych jego skutków,
4. ograniczanie problemu uzależnień oraz jego skutków.

Odbiorcami Strategii są mieszkańcy Gminy Borzechów, w szczególności osoby i rodziny potrzebujące pomocy i wsparcia z powodu: ubóstwa, bezrobocia, uzależnienia, problemów opiekuńczo – wychowawczych, bezradności życiowej rodzinnej i społecznej, niepełnosprawności, długotrwałej choroby i przemocy w rodzinie. Realizacja strategii możliwa była dzięki integracji i współpracy wielu podmiotów, które przyczyniły się do wzrostu jakości życia oraz spadku liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zrealizowane zadania w ramach strategii przynoszą systematyczne efekty. Działania przewidziane w strategii umożliwiają podniesienie jakości życia dzięki oferowanym właściwym formom wsparcia i aktywizacji w środowisku lokalnym. Istotne jest jednak skoordynowanie i intensyfikacja działań nakierowanych na wykorzystanie zarówno potencjału samej Gminy, jak i szans zewnętrznych.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Borzechów na lata 2018-2022

Program został przyjęty uchwałą Nr XXVIII/176/18 z dnia 22 czerwca 2018 roku. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast głównymi założeniami programu jest:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Natomiast głównym zadaniem programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie temu zjawisku oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy oraz w podejmowaniu działań wobec

sprawców. Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest wielowymiarowa dlatego w ramach Programu realizowane są zadania mające na celu ochronę ofiar przemocy w rodzinie oraz działania do osób stosujących przemoc w rodzinie. Przemoc w rodzinie wiąże się z różnymi problemami tj.: bezrobocie, zaburzenia psychiczne, uzależnienia od alkoholu, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto realizacja programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób stosujących przemoc, zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

W ramach realizacji programu w 2022 roku pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borzechowie brali udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracach grup roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań zespołu należy integrowanie i koordynacja pracy wszystkich podmiotów wchodzących w skład zespołu. Zespół podejmuje działania profilaktyczne, interwencyjne, diagnozuje sytuacje rodziny oraz podejmuje działania mające przeciwdziałać zjawisku przemocy. GOPS Borzechów prowadzi obsługę biurową zespołu oraz pracownicy biorą czynny udział w pracach merytorycznych. W 2022 r. odbyło się 7 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Do Zespołu wpłynęło 5 „Niebieskich Kart”.

3. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borzechów na lata 2021 - 2023

Program został przyjęty uchwałą Nr XX/145/21 Rady Gminy z dnia 30 czerwca 2021 r.

Wytyczne zawarte w Programie realizowane były m. in. poprzez działania profilaktyczne zapobiegające powstawaniu w rodzinie sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, tj.:

- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin,
- objęcie opieką kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, które otrzymały informację, że ich dziecko posiada ciężkie wady wrodzone,
- działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, udzielanie pomocy w przezwyciężaniu tych problemów,
- skuteczne reagowanie w sytuacjach kryzysowych już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia,
- przeciwdziałanie niedożywionym dzieciom,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny,
- wspieranie rodziny w funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych,

Stworzony system pomocy zakłada, że wsparcie skierowane będzie do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków. Tylko taki rodzaj pomocy doprowadzić może bowiem do trwałych zmian w rodzinie i przeciwdziałania wyuczonej bezradności. Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie. Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu

jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczenie w pełnieniu podstawowych funkcji. Celem głównym Programu jest stworzenie spójnego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Borzechów. Realizowane w ramach programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie. Praca z rodziną powinna być połączona z jej własną aktywnością. Pracując z rodziną dysfunkcyjną należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Diagnozowanie, zarówno problemów z jakimi borykają się rodziny w Gminie Borzechów, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w 2022 r. wspierał rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w oparciu o założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023. W sytuacji, gdy GOPS poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny Ośrodka przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeśli wynika z niej konieczność podjęcia przez asystenta rodziny współpracy z rodziną, pracownik socjalny wnioskuje do Kierownika GOPS o jego przydzielenie. Również sąd, na mocy postanowienia, może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci do współpracy z asystentem rodziny. Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie godzin pracy do indywidualnych potrzeb rodziny, a pracę z rodziną prowadzi w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem pracy jest doprowadzenie do poprawy funkcjonowania i pozytywnych zmian w sytuacji życiowej, które zapobiegają umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej lub mają umożliwić powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

W ramach realizacji zadania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w roku 2022 zatrudnił 1 asystenta rodziny, w ramach umowy o pracę na ½ etatu, który wspierał 7 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo wychowawczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie w drugim roku pobytu dziecka,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie w trzecim roku pobytu dziecka i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie opłacał pobyt jednego dziecka, które przebywa w Rodzinnym Domu Dziecka. W 2022 roku koszt wyniósł 26 107,50 zł.

4. Program „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

W 2022 roku w ramach programu objęto dożywianiem 38 dzieci, których rodziny spełniały kryterium dochodowe ustalone uchwałą Nr IV/28/19 Rady Gminy Borzechów z dnia 30 stycznia 2019 r., która podnosząc kryterium dochodowe, umożliwiła większej grupie rodzin skorzystać z powyższego programu. Wydatki na posiłki dla uczniów są finansowane w 80 % z budżetu Państwa, a w pozostałej części ze środków własnych Gminy.

Przyznana pomoc w postaci dożywiania dzieci uzasadniana jest sytuacją życiową i materialną potwierdzaną treścią wywiadów środowiskowych, sporządzanych przez pracowników socjalnych świadczących pracę w terenie.

5. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w 2022 roku współpracował z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie. W ramach współpracy Ośrodek weryfikował kryterium dochodowe i wydawał skierowania uprawniające do objęcia pomocą żywnościową najbardziej potrzebujące rodziny. Kryterium uprawniające do otrzymania skierowania wynosiło w 2022 r. 1320,00 zł dla rodziny oraz 1707,220 zł dla osoby samotnie gospodarującej. Skierowania w 2022 r. otrzymało 8 rodzin z terenu Gminy Borzechów.

6. Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2022

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie w 2022 r. przystąpił do realizacji programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022”. Na ten cel pozyskano środki w kwocie prawie 96 tys. zł z Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Celem programu było:

- wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne;
- możliwość korzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Programem objętych było 8 osób niepełnosprawnych, w tym 7 osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 1 dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności. W celu świadczenia usług w ramach programu zatrudniono na umowę - zlecenie 8 osób jako asystentów osób niepełnosprawnych.

VI. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy funkcjonują trzy placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzechów: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Rasławskiego w Borzechowie, Szkoła Podstawowa im. Obrońców Polskości w Kłodnicy Dolnej wraz z Punktem Przedszkolnym oraz Przedszkole w Borzechowie. Wszystkie placówki dysponują dobrymi warunkami lokalowymi oraz bogatą bazą dydaktyczną, która jest systematycznie uzupełniana.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2022/2023 – wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. kształtowała się następująco:

Szkoła	Liczba uczniów	Oddział przedszkolny	Punkt Przedszkolny	Razem
Publiczna Szkoła Podstawowa w Borzechowie	141	X	X	141
Szkoła Podstawowa w Kłodnicy Dolnej	96	25	13	134

Szkoły aktywnie włączały się w realizację projektów i programów mających na celu wszechstronny rozwój uczniów, korzystając ze środków pozabudżetowych. Również Przedszkole wykorzystywało możliwość pozyskania środków zewnętrznych dla wzbogacenia swojej oferty edukacyjno-wychowawczej.

Poniżej przedstawiono wykaz udziału poszczególnych placówek w programach i projektach o ponadlokalnym zasięgu.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Rasławskiego w Borzechowie

- Program **YUONGSTER PLUS** - dodatkowe zajęcia z języka angielskiego dla chętnych uczniów klasy VIII, w łącznym wymiarze 90 godzin lekcyjnych realizowane w ramach wsparcia nauki języka angielskiego. Program finansowany przez Fundację Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej.
- „**Edukacyjna Sieć Antysmogowa**” - program informacyjny na rzecz czystego powietrza, realizowany przez Państwowy Instytut Badawczy NASK we współpracy z Polskim Alarmem Smogowym. Szkoła otrzymała miernik zanieczyszczeń powietrza z wyświetlaczem oraz materiały edukacyjne.
- „**Poznaj Polskę**” – program rządowy, w ramach którego pozyskano dofinansowanie w kwocie 25 tys. zł do wycieczek szkolnych. W ramach programu zorganizowano wycieczki:
  - Zamość - jednodniowa dla uczniów klas I-III
  - Warszawa - dwudniowa
  - Kraków-Kalwaria Zebrzydowska – Wieliczka - dwudniowa dla klas V-VIII.

- Projekt „**Smaki i Smaczki**” – propagujący zdrowe nawyki żywieniowe, realizowany z użyciem sprzętu AGD, który został zakupiony dzięki rządowemu programowi „Laboratoria przyszłości” w roku 2021.
- „**Owoce i warzywa w szkole**” – unijny program polegający na dostarczaniu dzieciom owoców i warzyw, mający na celu propagowanie wśród dzieci zdrowych nawyków żywieniowych.
- **Ogólnopolski Program Profilaktyki Czerniaka** - z udziałem uczniów klasy VII.
- „**Mała książka – wielki człowiek**” – w ramach projektu uczniowie klasy I otrzymali wyprawki czytelnicze.
- **Dzień Bezpiecznego Internetu** – największa coroczna akcja na rzecz bezpieczeństwa dzieci w Internecie. Organizatorem wydarzenia jest Polskie Centrum Programu Safer Internet (PCPSI), które tworzą państwowy instytut badawczy NASK oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Szkolne obchody Dnia Bezpiecznego Internetu realizowane były przez cały miesiąc poprzez wykonywanie różnorodnych zadań. Szkolna inicjatywa obchodów została zgłoszona na stronie www.saferinternet.pl – organizatora akcji.
- projekt pt. „Wsparcie szkoleniowe dla pracowników placówek edukacyjnych w zakresie sposobu korzystania z narzędzi technicznych umożliwiających lub wspierających pracę zdalną” – **Lekcja ENTER**.
- projekt „Wsparcie szkoleniowe dla pracowników placówek edukacyjnych w zakresie sposobu korzystania z narzędzi technicznych umożliwiających pracę zdalną - LCIT – **Cyfrowa Edukacja Lubelska**.
- „**Aktywny powrót uczniów do szkoły**” – program WF z AWF – obejmujący prowadzenie dodatkowych zajęć z wychowania fizycznego dla uczniów klas I – III (3 grupy zajęciowe).
- „**Zapasy sportem wszystkich dzieci**” – w ramach środków Polskiego Związku Zapaśniczego oraz środków pozyskanych Ministerstwa Sportu realizowane są dodatkowe zajęcia zapaśnicze.
- Program „**Szkolny Klub Sportowy**” – jego celem jest rozwijanie sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży. W Szkole realizowane są dodatkowe zajęcia sportowe – SKS dla uczniów.

Szkoła Podstawowa im. obrońców Polski w Kłodnicy Dolnej

- Projekt „**Edukacyjna Sieć Antysmogowa**” - Szkoła otrzymała czujnik smogu oraz tablicę LED do wyświetlania wyników jakości powietrza, dostęp do platformy i materiały edukacyjne dla uczniów i nauczycieli.
- Projekt „**Uniwersytet dzieci**” pod patronatem MEiN, w ramach którego przeprowadzono zajęcia z uczniami z wykorzystaniem materiałów udostępnionych przez Uniwersytet Dzieci.
- Program „**Szkolny Klub Sportowy**” - którego celem jest rozwijanie sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży. W Szkole realizowane były dodatkowe zajęcia sportowe – SKS dla uczniów.

- „**Mała książka – wielki człowiek**” - projekt ogólnopolski w całości finansowany ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, kierowany do uczniów klasy I. Celem programu jest popularyzacja i promocja czytelnictwa oraz rozbudzanie miłości do książki wśród dzieci. W ramach projektu uczniowie klasy I otrzymali bezpłatnie „Wyprawkę czytelniczą”.
- Program „**Szkoła odpowiedzialna cyfrowo**” - jego celem było bezpieczeństwo i higiena cyfrowa uczniów oraz roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne. W programie udział brali uczniowie, rodzice i nauczyciele. Kształtowali równowagę między korzystaniem z nowych technologii i świadomym tworzeniem realnych więzi poza przestrzenią Internetu.
- „**Szklanka mleka**”, „**Owoce w szkole**” – programy unijne promujące zdrowe nawyki żywieniowe.
- Ogólnopolski **Program Profilaktyki Czerniaka** – skierowany do uczniów klasy VII i VIII. Podczas zajęć propagowano zdrowy styl życia zapobiegający chorobom nowotworowym skóry..
- Udział w akcjach: „**Szkoła pamięta**”, „**Szkoła do hymnu**”, „**Razem na święta**”.

Przedszkole w Borzechowie

W roku szkolnym 2021/2022 placówka posiadała 4 oddziały, w tym 2 grupy 10-godzinne oraz 2 grupy z zajęciami 5-godzinnymi. Przedszkole obejmowało wówczas edukacją przedszkolną 90 dzieci. Natomiast od września 2022 r., czyli w roku szkolnym 2022/2023, utworzony został dodatkowy oddział, a liczba dzieci w Przedszkolu wzrosła do 105.

Wdrażane projekty i realizowane programy

- Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 projektu pt.: „**Utworzenie nowego oddziału przedszkolnego w Przedszkolu w Borzechowie**” wartość: 447 920,25 zł w ramach którego zorganizowano dodatkowy oddział dla dzieci 3-4 - letnich, wprowadzono zajęcia dodatkowe z logopedii, korekcyjno - wyrównawcze, rytmiczno - umuzykalniające, wyposażono w nowe meble, zabawki, pomoce dydaktyczne, sprzęt IT oraz wymienione zostały urządzenia rekreacyjne na placu zabaw.
- **Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0.** na lata 2021-2025” Priorytet 3, wartość: 3750 zł w ramach którego zakupionych zostało 162 książki: przedszkolne encyklopedie, klasyka literatury dziecięcej (m.in. utwory Brzechwy, Tuwima), najnowsza literatura dziecięca, książeczki dla najmłodszych – obrazkowe i sensoryczne oraz audiobooki.
- „**Miś w świecie literatury**” to program, którego celem jest rozwijanie czytelnictwa we współpracy z biblioteką szkolną i publiczną oraz zachęcanie dzieci do obcowania z książką, jej bohaterami.

VII. BIBLIOTEKA

Gminna Biblioteka Publiczna w Borzechowie jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru. W jej skład wchodzi filia biblioteczna w Kłodnicy Dolnej, mieszcząca się w budynku Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej. Biblioteka popularyzuje czytelnictwo, dba o rozwój kulturalny mieszkańców, promuje pamięć o przeszłości oraz jest miejscem spotkań społeczności lokalnej.

Na koniec 2022 r. księgozbiór wynosił 19677 woluminów, w ciągu roku przybyło 1358 książek. Czytelnikami Biblioteki są 762 osoby, które wypożyczyły 18247 książek i innych materiałów bibliotecznych.

W 2022 r. odbywały się zajęcia w bibliotece: warsztaty malarskie, zajęcia wakacyjne dla dzieci, zajęcia czytelnicze i plastyczne. We wrześniu odbyła się kolejna odsłona „Narodowego Czytania”, czytane były „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza.

Przy Bibliotece działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta, reprezentująca Gminę podczas różnych uroczystości.

Cały księgozbiór Biblioteki jest wypożyczany komputerowo. Czytelnicy mogą także rezerwować i prolongować książki. Biblioteka prowadzi wypożyczalnię międzybiblioteczną z możliwością wypożyczania książek z bibliotek uniwersyteckich oraz akcją „Książka na telefon”, skierowaną do osób starszych i chorych, które same nie mogą dotrzeć do biblioteki. W ramach tego działania bibliotekarze obsługiwali 8 osób, którym dostarczali książki do domu. W siedzibie Biblioteki jest nowoczesny sprzęt komputerowy i bezpłatnie można korzystać z Internetu, drukować i skanować. Bibliotekarze służą pomocą przy obsłudze komputera oraz pomagają wypełniać i pisać różne dokumenty, np. życiorys, CV.

Działalność placówki jest prezentowana w „Naszej Gminie Borzechów”, na stronie i blogu Biblioteki, na fanpage oraz Instagramie. Biblioteka zbiera stare fotografie, które skanuje, a część zbiorów fotograficznych, dotyczących terenu gminy i okolicznych miejscowości można zobaczyć na Cyfrowym Archiwum Tradycji Lokalnej i na wystawie w siedzibie Biblioteki.

VIII. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt jest organem wykonawczym Gminy. Do jego zadań należy m.in. wykonywanie uchwał Rady Gminy.

W 2022 roku Rada Gminy Borzechów podjęła 50 uchwał. Wójt, zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, przekazał wszystkie uchwały Rady Gminy do organów nadzoru, którymi są: w zakresie zgodności z prawem - Wojewoda Lubelski, a w zakresie nadzoru finansowego - Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie. Do RIO przekazano 30 uchwał. Wojewoda w trybie nadzorczy wydał 2 rozstrzygnięcia nadzorcze, w zakresie uchylecia części zapisów w dwóch uchwałach..

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, a uchwały stanowiące akty prawa miejscowego – również w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Uchwały powierzone przez Radę Gminy do wykonania Wójtowi były realizowane zgodnie z dyspozycjami zawartymi w poszczególnych aktach, z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Wójt wykonywał swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy i podległych jednostek organizacyjnych.

IX. INFORMACJA PUBLICZNA ORAZ SKARGI, WNIOSKI I PETYCJE

W 2022 r. do Urzędu Gminy wpłynęło 59 wniosków o udostępnienie informacji publicznej w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 902). Na wnioski te udzielono odpowiedzi w ustawowym terminie.

W 2022 r. do Urzędu wpłynęły 4 petycje, wszystkie były skierowane do Wójta Gminy. Petycje zostały rozpatrzone w terminie przez właściwe organy, po zasięgnięciu opinii Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

Zgodnie z wymogiem określonym w art. 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 870), informacja o petycjach rozpatrzonych w roku poprzednim zostanie udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w terminie do 30 czerwca 2023 r.

W omawianym okresie do Urzędu Gminy nie wpłynęła żadna skarga. W 2022 roku nie złożono również żadnych wniosków.

X. DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI

Gmina, zobligowana przepisami prawa, podejmuje ciągle działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności swoich obiektów osobom ze szczególnymi potrzebami, w zakresie architektonicznym i informacyjno-komunikacyjnym.

W 2022 roku realizowano następujące zadania:

- Zakupiono schodolazy dla jednostek gminnych, których siedziby nie są wyposażone w windy, czyli dla: Urzędu Gminy, Gminnej Biblioteki Publicznej, Przedszkola w Borzechowie oraz Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej.
- Przystąpiono do realizacji projektu „BORZECHÓW BEZ BARIER”, w ramach programu „Dostępny samorząd – granty” Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na który Gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 250 tys. złotych. W 2022 roku zakupiono pętle indukcyjne wzmacniające słuch osób niedosłyszących (dla Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dla placówek oświatowych) oraz krzesło transportowe osoby niepełnosprawnej dla Urzędu Gminy. Opracowano dokumentację kosztorysową związaną z dostosowaniem toalet dla osób ze szczególnymi potrzebami w Przedszkolu w Borzechowie i Szkole Podstawowej w Kłodnicy Dolnej oraz budowy pochylni przy wejściu do budynku Przedszkola w Borzechowie. Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej montaż platformy pionowej przy wejściu do budynku Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej wraz z niezbędnymi pracami towarzyszącymi.

XI. PODSUMOWANIE

Przedstawiony Raport o stanie Gminy za 2022 rok skupia się – zgodnie z dyspozycją ustawową – głównie na zadaniach określonych w uchwałach Rady Gminy, w tym w aktach o charakterze strategicznym (strategie, polityki, programy). Rada Gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymagania dotyczące raportu, taka uchwała jednak nie została podjęta. Z tego względu forma dokumentu i szczegółowość prezentowanych informacji została ustalona przez zespół opracowujący Raport.